

[Gert Petersen]

Der er følgende sket nøjagtig det, som vi, der gik imod NATOs europæiske raketoprustning, forudså. NATO-propagandaen fortalte os dengang, at den nye vestlige oprustning skulle og kunne bane vej for en samlet nedrustning, og at den bedste vej til nedrustning gik over en styrkelse af Vestens militære positioner. Udenrigsministeren betroede os oven i købet engang i første halvdel af 1983, at nu skulle vi bare holde hovedet koldt, for nedrustningen var lige om hjørnet. Vi andre sagde derimod, at den vestlige udstationering med sikkerhed ville udløse en forstærkelse af oprustningen på den anden side, og at det i stedet gjaldt om at udnytte mulighederne for at forhandle Sovjet så langt ned som overhovedet muligt mod, at NATO gav afkald på udstationeringen – den udstationering, der, som det blev understreget af folk, der ikke kan mistænkes for at tale russernes sag som f.eks. forhenværende forsvarsminister McNamara og den forhenværende sikkerhedspolitiske rådgiver McGeorge Bundy, ikke på nogen måde var militært nødvendig.

Denne holdning kom til udtryk i den dagsorden, som folketinget har vedtaget den 26. maj 1983, og at mulighederne var til stede, fremgik af det senere forhandlingsforløb, hvor Sovjet til sidst tilbød at skære sit arsenal af SS-20 raketter ned til 140. Men i stedet for at gribe denne chance påbegyndte NATO i december 1983 sin egen udstationering, og resultatet er nu, at det sovjetiske arsenal af SS-20 raketter er oppe på 378, hvor der havde været en mulighed for at få det ned på 140, og at det vestlige arsenal af mellemdistanceraketter hastigt nærmer sig 572. Resultatet blev altså ikke nedrustning, men øget oprustning, ikke afspænding og forbedring af klimaet, men øget spænding og skærpelse af det internationale klima.

Folketingsflertallet tog konsekvensen af, at NATO og USA totalt ignorerede den holdning til forhandlingsstrategien, som blev udtrykt i vor dagsorden af 26. maj. Derfor pålagde det samme flertal i begyndelsen af december 1983 regeringen at tage afstand fra den påbegyndte udstationering af Pershing II raketterne og krydsermissilerne.

Må jeg minde om, at det danske folketing og dermed Danmark og den danske regering i overensstemmelse med pålæg fra folketinget ikke har godkendt den vestlige raketudstationering, men tværtimod taget afstand fra den.

Det er ganske vist ikke noget, man hører meget til i udenrigsministerens udtalelser; det er snarere, som om denne afstandtagen er glemt, og derfor er det nødvendigt at minde om den. Men de, der tvivler, kan slå efter i akterne fra den tid, hvor man vil se, at Danmark har taget klart afstand fra den vestlige raketudstationering; det synes jeg man bør huske også i regeringen.

Men det lykkedes altså ikke at hindre starten på opstillingen af de 572 raketter trods Danmarks og Grækenlands erklærede modstand og Hollands og Belgiens dybe skepsis. NATO-stormagterne med USA i spidsen trumfede deres vilje igennem med alle de virkninger, som vi nu oplever. Hvad skal vi så gøre?

Når supermagterne og stormagterne både i ens egen lejr og for den sags skyld også i den modsatte lejr handler så ensidigt og uansvarligt, som de gør, er det naturligt, at vi begynder at overveje, hvad vi, et land som Danmark, ensidigt kan gøre for at bryde denne spiral og uansvarlighed. Over for supermagternes ensidige uansvarlighed må der være nogen, som stiller en ensidig ansvarlighed.

En skitse til en sådan dansk politik blev delvis tegnet med dagsordenen af 3. maj i år. Her pålagde vi regeringen at øve en dansk indsats for et opstillingsstop på begge sider i Europa og genoptagelse af forhandlingerne, for fastfrysning og totalt stop for afprøvning af kernevåben, for et forbud mod de såkaldte stjernekrigs våben og for en aftale mellem blokkene om at afstå fra førstegangsbrug af atomvåben. Det var en positiv holdning fra folketingets side. Jeg gad vide, hvilke seriøse regeringsinitiativer denne dagsorden har udløst bortset fra nogle deklamationer i De Forenede Nationer, hvor man oven i købet i et bestemt tilfælde har glemt, om jeg så må sige, aftalen om at afstå fra førstegangsbrug.

Samme dagsorden indeholdt da også svagheder, for netop den intensiverede satsen på atomvåben og NATO-stormagternes totale negligeren af de mindre staters holdning burde tilsige Danmark at tage det ensidige skridt at sige sig løs fra hele ideen om en atomkrigsstrategi. Vi kan ikke vente, at blokkenes førermagter gør det på eget initiativ, eller at der kommer noget ud af nye, langtrukne forhandlinger mellem dem, medmindre de udsættes for en provokation, om jeg så må sige, nedefra.